

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3316/2542

นาย แก้ว บุตรชาติ โจทก์ นาง กอง ศรี ผัก ไหม จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1754, ป.พ.พ. มาตรา 1375

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 หมายความว่า คดีที่พิพาทกันระหว่างทายาทที่มีสิทธิในทรัพย์มรดก ด้วยกัน ด้วยเรื่องสิทธิเรียกร้องส่วนแบ่งทรัพย์มรดก จำเลยมิใช่ทายาทผู้มีสิทธิในทรัพย์มรดก และโจทก์ฟ้องคดี เพื่อเรียกทรัพย์มรดกจากจำเลยผู้ครอบครองแทน กรณีจึงมิใช่ เรื่องโจทก์เรียกร้องส่วนแบ่งในทรัพย์มรดก จำเลยย่อมไม่อาจอ้างอายุความมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 มาตัดฟ้องโจทก์ได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์และนายลอย บุตรชาติ กับพวกอีก 3 คนเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนางไวย บุตรชาติ กับนายโปย บุตรชาติ จำเลยเคยเป็นภริยานายลอย แต่เลิกร้างกันมาประมาณ 6 ปี นางไวยเป็นเจ้าของที่ดินพิพาทและได้ปลูกบ้านเลขที่ 43 อาศัยอยู่ในที่ดินพิพาทตลอดมาจนกระทั่งถึงแก่กรรมเมื่อปี 2534 เมื่อประมาณปี 2520 ถึง 2521 ทางราชการสำรวจเพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) สำหรับที่ดินพิพาท ขณะนั้นจำเลยยังเป็นภริยานายลอย อาศัยอยู่ร่วมกับนางไวยได้นำสำรวจแจ้งการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินพิพาทเป็นชื่อของจำเลยแทนนางไวยเนื่องจากขณะนั้นนางไวยมีอายุมากและไม่ทราบเรื่องส่วนโจทก์และพี่น้องคนอื่น ๆ ต่างไปทำงานรับจ้างอยู่ที่อื่นทางราชการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เลขที่ 620 ให้แก่จำเลยหลังจากได้รับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ จำเลยนำไปมอบให้นางไวยเก็บรักษาไว้เพื่อจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อเป็นของนางไวย แต่ยังมีได้ดำเนินการเนื่องจากต้องแบ่งแยกที่ดินส่วนที่เป็นสระน้ำสาธารณะในที่ดินพิพาทออกก่อน จนกระทั่งนางไวยถึงแก่กรรม ที่ดินพิพาทจึงเป็นมรดกตกให้แก่โจทก์และบุตรทุกคนของนางไวย หลังจากนั้นนางไวยถึงแก่กรรมโจทก์ได้ครอบครองที่ดินพิพาทตลอดมา และได้ติดต่อให้จำเลยไปจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อผู้ครอบครองที่ดินพิพาทเป็นชื่อโจทก์แต่จำเลยเพิกเฉย ขอให้พิพากษาว่า ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของนางไวย ให้จำเลยไปจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อผู้ครอบครองเป็นชื่อโจทก์ภายใน 7 วัน นับแต่วันมีคำพิพากษา หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาจำเลยให้การว่า ที่ดินพิพาทมิใช่ทรัพย์มรดกของนางไวย แต่เป็นของจำเลยโดยนางไวยยกให้ จำเลยจึงขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นของตนเองมิใช่ของแทนนางไวย โจทก์ฟ้องคดีหลังจากที่ นางไวย ถึงแก่กรรมเกินกว่า 1 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทเป็นของนางไวยเมื่อนางไวยถึงแก่กรรมที่ดินพิพาทจึงเป็นทรัพย์มรดกของนางไวยโดยมีจำเลยเป็นผู้ครอบครองแทนแต่จำเลยบอกกล่าวเปลี่ยนลักษณะแห่งการยึดถือตั้งแต่ปี 2534 โจทก์มาฟ้องเอาคืนซึ่งการครอบครองเกินกำหนด 1 ปี จึงหมดสิทธิฟ้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1375 วรรคสอง พินิจฉัยยกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ โดยผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นรับรองว่ามีเหตุอันควรอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พินิจฉัยกลับ ให้จำเลยไปจดทะเบียนเปลี่ยน ชื่อผู้ครอบครอง

ที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 620 ตำบลตั้งใจ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของนางไว้อยู่ บุตรชาติ เป็นชื่อของโจทก์ภายใน 7 วัน หากไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทน การแสดงเจตนาจำเลยฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติตามคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค 1 โดยโจทก์และจำเลยมิได้ฎีกาโต้แย้งเป็นอย่างอื่นว่า ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของนางไว้อยู่ บุตรชาติโดยมีชื่อจำเลยใน

หนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นผู้ครอบครองแทน ที่ดินพิพาทจึงตกได้แก่โจทก์ซึ่งเป็นบุตรและโจทก์เป็นผู้ครอบครองที่ดินพิพาทตลอดมา คงมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยเพียงว่า คดีโจทก์ขาดอายุความ 1 ปี หรือไม่เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคหนึ่งบัญญัติว่า ห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตายคำว่า คดีมรดกหมายความว่า คดีที่พิพาทกันระหว่างทายาทที่มีสิทธิในทรัพย์สินมรดกด้วยกันด้วยเรื่องสิทธิเรียกร้องส่วนแบ่งทรัพย์สินมรดกนั้น ฉะนั้น เมื่อจำเลยมิใช่ทายาทผู้มีสิทธิในทรัพย์สินมรดกรายนี้ และโจทก์ฟ้องคดีนี้เพื่อเรียกทรัพย์สินมรดกจากจำเลยผู้ครอบครองแทนกรณีมิใช่เรื่องเรียกร้องส่วนแบ่งในทรัพย์สินมรดก จำเลยจึงไม่อาจอ้างอายุความมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 มาตัดฟ้องโจทก์ อายุความตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวไม่อาจนำมาปรับใช้กับคดีนี้ได้พิพากษายืน

องค์คณะ

อรพินท์ เศรษฐมนิต · สมชัย สายเชื้อ · ธรรมนูญ โชคชัยพิทักษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3316/2542>